10/02/2021

Γιορτή και θαύματα του Πολιούχου Πύργου

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Ηλείας

Ο Άγιος Χαράλαμπος είναι ιδιαίτερα δημοφιλής στην Ιερά Μητρόπολη Ηλείας. Μάλιστα, επίκεντρο του λαμπρού εορτασμού του κατά την ημέρα που η εκκλησία μας τιμά τη μνήμη του είναι ο Πύργος, του οποίου είναι και πολιούχος. Σήμερα το πρωί, λοιπόν, στην πόλη του Πύργου τελέστηκε Αρχιερατική Θεία Λειτουργία στην Αγία Κυριακή, χοροστατούντος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ηλείας κ. Γερμανού. Πλησίον της Αγίας Κυριακής υπάρχει ένα μικρό παρεκκλήσιο προς τιμήν του Αγίου, όμως η μνήμη του έχει επιλεγεί να τιμάται κάθε χρόνο στον μεγαλύτερο Ναό λόγω της αθρόας προσέλευσης των πιστών.

Η παράδοση λέγει πως κατά την θεμελίωση του παρεκκλησίου του Αγίου Χαραλάμπους βοήθησε και ο οπλαρχηγός της επανάστασης Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, καθώς πότιζε το άλογο του σε κοντινή κρήνη.

Ο Άγιος έχει επιτελέσει πολλά θαύματα στην πόλη και την ευρύτερη περιοχή του Πύργου. Το 1860 είχε σώσει την πόλη από την φοβερή πανώλη, ενώ δεν ήταν λίγα τα παιδιά που είδαν στον ουρανό ένα γέροντα

με μακριά λευκή γενειάδα να σπρώχνει με το ραβδί του ένα σύννεφο, που αντιπροσώπευε την επιδημία. Το 1918 την έσωσε, επίσης, από επιδημία γρίπης.

Επίσης, επιδημία πανούκλας είχε χτυπήσει τον Πύργο και το 1791, από την οποία, όμως, τον εφύλαξε ο Άγιος Χαράλαμπος, σε αντίθεση με αυτό που έγινε σε Γαστούνη, Λεχαινά και Πάτρα, όπως προκύπτει από τον Κώδικα της Πανα-γίας της Λεχαινίτισσας (Ντίνος Ψυχογιός).

Το ιστορικό ναΰδριο του Αγίου Χαραλάμπους έκτισε η οικογένεια Βιλαέτη με την εγκατάστασή της στον Πύργο, όταν και έφερε μαζί της από τον τόπο καταγωγής της, τα Βελλά των Ιωαννίνων, και την τιμή του Αγίου Χαραλάμπους, του προστάτη και ευεργέτη της, καθώς και μια παλιά οικογενειακή εικόνα του. Οι Βιλαεταίοι – από τους πρώτους οικι-στές του Πύργου μαζί με τους Άχολους – στους οποίους απαντάται και ως βαπτιστικό το όνομα Χαράλαμπος, αποθησαύρισαν το οικογενειακό κειμήλιο της εικόνας του Αγίου (από τον 17ο αιώνα) στο παρεκκλήσι αυτό, το οποίο συνδέθηκε, έκτοτε, αδιάσπαστα με την ζωή του Πύργου.

Όπως μας πληροφορεί η Ιερά Μητρόπολη Ηλείας, στο παρεκκλήσι αυτό συναντιόντουσαν οι οπλαρχηγοί για την προετοιμασία της Επαναστάσεως. Σ’ αυτό συνήθιζε να προσεύχεται ο Γέρος του Μοριά, ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης, όταν περ-νούσε από τον Πύργο. Εκεί ορκίσθηκαν επίσης οι επαναστάτες του 1821 από τον Πύργο. Εκεί κατέφευγαν σ’ όλες τις δύσκολες περιστάσεις οι Πυργιώτες, πριν και κατά την Επανάσταση. Το ναΰδριο αυτό καταστράφηκε δύο φορές κατά την Επανάσταση (1821 και 1825), για να κτισθεί στη σημερινή του μορφή μετά την απελευθέρωση.

Άλλη φορά πάλι, στην περίοδο του Ελληνογερμανικού πολέμου, ο Άγιος Χαράλαμπος σκέπασε την πόλη του Πύργου με πυκνά σύννεφα σαν πέπλο, εμποδίζοντας με αυτόν τον τρόπο τα γερμανικά αεροσκάφη να

βομβαρδίσουν την πόλη.

Το Βασιλικό Διάταγμα της 3-2-1948, διά του οποίου καθιερώθηκε επισήμως ο εορτασμός του ως πολιούχου του Πύργου δεν αποτελούσε τίποτε άλλο, παρά επισημοποίηση αυτής της ευλάβειας και τιμής και πρακτικής, όπως συνέβαινε ήδη από πολλές δεκαετίες, αν όχι αιώνες.

Επίσης η προστασία του Αγίου δεν έλειψε και στους καταστροφικούς σεισμούς του 1993 που έπληξαν τον Πύργο. **Ο Άγιος διαίρεσε τον σεισμό σε τρεις επιμέρους σώζοντας την πόλη και πολλοί είδαν στον ύπνο τους τον Άγιο να τους φανερώνει πως αυτός τους έσωσε. Ακόμα πολλές φορές μετά από λιτανείες της θαυματουργής εικόνας του Αγίου σε περιόδους ανομβρίας τελικά ερχόταν βροχή ανακουφίζοντας τις καλλιέργειες. Ο Άγιος Χαράλαμπος τιμάται στις 10 Φεβρουαρίου με κάθε επισημότητα στον Πύργο στη γειτονική του παρεκκλησίου του Εκκλησία της Αγίας Κυριακής (λόγω ότι ο ναός είναι πιο ευρύχωρος) και μετά ακολουθεί η λιτάνευση της εικόνας του στους δρόμους του Πύργου**.

Στη μνήμη του είναι επίσης αφιερωμένοι οι ενοριακοί ναοί: Αυγή Πηνείας, Φλόκα Ολυμπίας και Χανακίων Πύργου, καθώς και του οικισμού Αγίου Χαραλάμπους Λεχαινών. Με λαμπρότητα, όμως, εορτάζεται και σε αρκετές άλλες ενορίες της Μητροπόλεως Ηλείας, όπως στο Τραγανό και στην Βαρβάσαινα, όπου λαμβάνουν χώρα και λιτανείες. Συνολικά εορτάζεται σε 33 συνολικά ενορίες της Μητροπόλεως Ηλείας με λιτανείες την ημέρα μνήμης του.

Ακολουθεί κείμενο του π. Νικολάου Κατσιδήμα:

Θαύματα που επιτέλεσε ο Ιερομάρτυρας Άγιος Χαράλαμπος στην πόλη του Πύργου.

Το 1687 οι Αγαρηνοί με αρχηγό τον τρομερό Αχμέτ Εφέντη, πολιόρκησαν τον Πύργο. Μετά από παρακλήσεις των κατοίκων στον Άγιο Χαράλαμπο, έπεσε ασθένεια λοιμική στον στρατό του Εφέντη και πολλοί από τους στρατιώτες του πέθαναν, με αποτέλεσμα να αποσυρθεί και να σωθεί η πόλη από την πολιορκία.
Το 1821 οι Τούρκοι αποβιβάστηκαν στο λιμάνι του Κατακόλου και πολιόρκησαν τον Πύργο με σκοπό να προχωρήσουν προς την Τριπολιτσά και να καθαρίσουν την περιοχή από τα επαναστατικά στρατεύματα. Αφού έκαψαν ένα μέρος της πόλης, προσπάθησαν να προχωρήσουν προς τον κεντρικό δρόμο με τις άμαξες και τον οπλισμό τους. Όμως στον περίβολο του μικρού Ναού του Αγίου Χαραλάμπους στις 3 Απριλίου, είχε λάβει θέσεις ένας μικρός αριθμός αποφασισμένων Ελλήνων στρατιωτών, οι οποίοι με τη βοήθεια του Αγίου εκδίωξαν τους πολυάριθμους Τούρκους.

Η διάσωση των κατοίκων του Πύργου από την φοβερή επιδημία πανώλης το 1860. Η νόσος αυτή εξαλείφθηκε από τον Άγιο Χαράλαμπο μετά από θερμή προσευχή προς αυτόν και παράκληση. Λένε μάλιστα ότι οι Πύργιοι είδαν καταπληκτικό θέαμα. Ο Άγιος με την ράβδο του έσπρωχνε ένα λευκό σαν βαμβάκι νέφος στον ουρανό μέχρι που το έρριξε στην θάλασσα. Ήταν η ασθένεια που καταδίωξε ο Άγιος. Και σε άλλα μέρη όμως κατά καιρούς ήταν εμφανής η παρουσία του Αγίου Χαραλάμπους στην εκδίωξη της πανώλης, όπως στην Θεσσαλία στο χωριό Σαβάλια και στην Δημητσάνα όπου μετονομάστηκε ο Ναός των Εισοδίων της Θεοτόκου σε Ναό Αγίου Χαραλάμπους, εξαιτίας της θαυματουργικής παρέμβασης του Αγίου.

Στον Άγιο Χαράλαμπο επίσης αποδόθηκε η εκδίωξη της θανατηφόρας επιδημίας της γρίπης το 1918,από την Ηλεία και την Ελλάδα, εξαιτίας της οποίας χιλιάδες ανθρώπων πέθαιναν για μήνες.

Ο Άγιος Χαράλαμπος όμως όχι μόνον στα παλαιά, αλλά και στα νεότερα χρόνια προστατεύει την πόλη του Πύργου, στα χρόνια του Β’ Παγκοσμίου Πολέμου και της Γερανικής Κατοχής. Στον Ιταλικό βομβαρδισμό το 1941,λίγες ώρες πριν γίνει, δημιουργόταν ένα πυκνό σύννεφο ομίχλης στον ουρανό του Πύργου με αποτέλεσμα την συνεχή αναβολή του και τελικά τη ματαίωση του και τη διάσωση της πόλης.

Πριν καταλάβουν οι Γερμανοί τον Πύργο είχε προηγηθεί σφοδρός βομβαρδισμός. Κανείς όμως από τους κατοίκους δεν έπαθε τίποτα, γιατί οι βόμβες έπεσαν σε ακατοίκητα μέρη και πολλές δεν εξεράγισαν καθόλου. Το Βασιλικό Διάταγμα της 3-2-1948, διά του οποίου καθιερώθηκε επισήμως ο εορτασμός του ως πολιούχου του Πύργου, δεν αποτελούσε τίποτε άλλο, παρά επισημοποίηση αυτής της ευλάβειας και τιμής και πρακτικής, όπως συνέβαινε ήδη από πολλές δεκαετίες, αν όχι αιώνες.

Τέλος στις 26 Μαρτίου 1993 ο μεγάλος σεισμός του Πύργου στις 14:10 το μεσημέρι, διαμοιράστηκε σε δύο σεισμούς των 5,5R και 5,8R και από άποψη χρόνου 3 λεπτά κενό μεσολάβησαν μεταξύ των μεγάλων δονήσεων, με αποτέλεσμα οι ζημιές να μην είναι φοβερές. Αυτή η διαμοίραση του σεισμού ήταν επιστημονικά εντυπωσιακό φαινόμενο. Πολύ καιρό πριν γίνονταν συνεχείς μικρές δονήσεις τα βράδια, σαν προειδοποίηση ώστε οι κάτοικοι να έχουν πάρει τα στοιχειώδη μέτρα και να είναι σε ετοιμότητα για την ώρα του μεγάλου σεισμού. Την ώρα του σεισμού πολλά μικρά παιδάκια με τα αθώα μάτια τους είδαν όπως λένε τον <<παππού>> να κρατάει με απλωμένα τα χέρια του τα σπίτια του Πύργου για να μην πέσουν. Μετά το σεισμό πολλοί κάτοικοι είδαν στον ύπνο τους τον Άγιο Χαράλαμπο να τους αναφέρει ότι με δική του παρέμβαση ο μεγάλος σεισμός χωρίστηκε σε δύο μικρότερους.

Χρόνια πολλά, ευλογημένα, σωτήρια, ευφρόσυνα και στον Θεό ευάρεστα γενόμενα για τους εορτάζοντες και τις εορτάζουσες να λάμπουν από χαρά, όπως σημαίνει άλλωστε και το όνομα του Αγίου Χαραλάμπους. Ο Άγιος να προστατεύει την πόλη μας από κάθε ορατό και αόρατο κίνδυνο, καθώς επίσης να μας απαλλάξει σύντομα από την πανδημία του COVID-19.